

FÖRNYADE INSTRUKTIONER FÖR HANDLEDNING OCH BEDÖMNING AV AVHANDLINGAR

Statsvetenskapliga fakulteten

BEDÖMNINGSMATRIS FÖR MAGISTERAVHANDLINGAR

- Hösten 2026 tas en ny bedömningsmatris för bedömning av magisteravhandlingar i bruk. Matrisen fastställdes i fakultetsrådet: [LÄNK](#)
 - Avsikten med matrisen är att förenhetliga avhandlingarnas bedömning genom att definiera tydliga kriterier för vart och ett betyg.
 - Bedömningsmatrisen innehåller följande delområden:
 1. Avhandlingens mål och frågeställning
 2. Avhandlingens vetenskapliga referensram och användningen av källor
 3. Material och forskningsmetod
 4. Presentation av avhandlingens resultat
 5. Diskussion och slutsatser
 6. Avhandlingen som akademisk text
 7. Arbetssätt under avhandlingsprocessen
- Helhetsvitsordet för avhandlingen är inte nödvändigtvis det matematiska medeltalet av de delområden som bedöms, utan olika delområden kan kompensera varandra eller betonas olika.
- I fråga om olika typer av avhandlingar kan delområden tolkas enligt examensarbetets karaktär.

ANVÄNDNING AV AI I AVHANDLINGAR

- Universitetets allmänna instruktioner för användning av AI som stöd för inläring: [Andvändning av AI som stöd för inläring](#)
- Universitetets instruktion om rapportering av användning av artificiell intelligens: <https://studies.helsinki.fi/ohjeet/artikkeli/tekoalyn-kayttaminen-oppimisen-tukena#paragraph-9375> (hittills tillgänglig endast på finska) Statsvetenskapliga fakultetens noggrannare instruktion om användning av artificiell intelligens i avhandlingar: [Användning av AI i avhandlingar VALTTDK_SVE](#) ([tillgänglig på instruktioner för undervisning](#))
- **Bekanta dig noggrant med instruktionerna.** På presentationens följande sidor, har de mest centrala punkterna, de tillåtna och förbjudna sätten att använda AI samt hur man ska rapportera om användningen, sammanställts.
- **Examensarbetets skribent ansvarar alltid själv för slutresultatet.** Avhandlingen är ett vetenskapligt examensarbete vars syfte är att träna studenten i att genomföra samhällsvetenskaplig forskning. Med examensarbetet visar studenten sin kompetens inom sitt eget ämnesområde, dess sätt att samla in och legitimera kunskap samt forskningsetik och metoder för vetenskapligt skrivande.
- Om studenten använder artificiell intelligens på ett sätt som är förbjudet enligt riktlinjerna, kommer detta att betraktas som fusk och hanteras enligt samma principer som andra fuskärenden. Detta gäller även situationer där studenten inte rapporterar att denne har använt språkmodellen i enlighet med de givna instruktionerna. Se: ["Vad är fusk och plagiat?"](#)

TILLÅTNA SÄTT ATT ANVÄNDA AI

Idéutveckling och avgränsning

- Tydliggörande av forskningsproblemet och idéutveckling av underfrågor.
- Kartläggning av teorier relaterade till ämnet.

Planering av sökstrategier

- Alternativ för nyckelord, synonymer.

Transkribering och översättning

- Transkribering med verktyg rekommenderade av Hu. Observera! Vid hantering av material följs alltid dataskyddsmeddelandet och forskningslov.
- Översättning av material på främmande språk.

Skissering av visualiseringar

- Idéer och skisser för diagram och figurer, som studenten själv slutför och som upphovsmannen till examensarbetet har rättigheter till.

Stöd för användning av analysmetoder

- Tydliggörande av metodernas grundprinciper för sig själv, skapa analyskod, sammanställa tabeller. Observera! Den faktiska analysen, vetenskaplig tolkning och slutsatser är studentens eget arbete.

Stuktur och stöd för skrivande

- Förslag till struktur för avhandlingen (utkast till innehållsförteckning).
- Lätt stöd för språkgranskning av egen text: tydlighet, flyt, grammatikförslag.
- Observera! Studenten skriver, redigerar och godkänner den slutliga texten och kontrollerar översättningarnas korrekthet med hänsyn till upphovsrätt.

Projektledning

Sparring av tidsplanering och delmål för arbetsplanen.

FÖRBJUDNA SÄTT ATT ANVÄNDA AI

Manipulation av material

- Manipulering eller redigering av forskningsmaterial så att materialets äkthet äventyras.

Att hitta på referenser och innehåll

- Användning av icke-existerande källor eller godkännande av referenser och källor utan att kontrollera den ursprungliga publikationen (jämför att förlita sig på andrahandskällor). Källor måste alltid kontrolleras.

Textproduktion

- Skriva forskningsrapporten med hjälp av artificiell intelligens på ett sätt som ersätter studentens eget skrivande och akademiska bidrag.

Analys

- Den faktiska analysen och tolkningen av materialet samt att dra slutsatser.

Dataskydd och informationssäkerhet

- Att mata in personuppgifter, identifierare eller konfidentiellt/sensitivt forskningsmaterial i oskyddade eller icke-godkända tjänster.
Transkribering eller analys med verktyg som inte uppfyller HY:s dataskyddskrav.

Examinationsprov

- Användning av språkmodeller för att skapa examensprov är förbjudet.

Stridande eller hemlig användning av instruktioner

- Att använda artificiell intelligens i strid med handledarens instruktioner eller att hemlighålla användningen är fusk och hanteras enligt Hu:s regler.

RAPPORTERINGEN AV ANVÄNDNINGEN AV ARTIFICIELL INTELLIGENS

- **Universitetets gemensamma riktlinjer för rapportering av användning av artificiell intelligens i uppgifter:**
<https://studies.helsinki.fi/ohjeet/artikkeli/tekoalyn-kayttaminen-oppimisen-tukena#paragraph-9375> (hittills tillgänglig endast på finska)

Håll en användardagbok för artificiell intelligens som en del av examensarbetsprocessen

- Dokumentera i dagboken de centrala användningssätten och observationerna från din egen inlärningsprocess kring användning av artificiell intelligens.
- Ha dagboken tillgänglig för handledaren; den kan användas som stöd för seminariepresentationer. En uppdaterad dagbok underlättar rapporteringen av användningen av artificiell intelligens.

Beskriv användningen av artificiell intelligens i sammanfattningsformuläret för avhandlingen. Beskriv minst:

- Använda verktyg och deras syfte.
- Hur du verifierade riktigheten (faktakontroll, verifiering av referenser)?
- Hur du använde artificiell intelligens för att stödja metoderna?
- Hur du avgränsade användningen av artificiell intelligens och vilken påverkan det hade på arbetets resultat?
- Ange även om du inte har använt artificiell intelligens vid något tillfälle.

Beakta även de etiska aspekterna av användning av artificiell intelligens som en del av den forskningsetiska reflektionen.

ÖVERENSKOMMELSE OM HANDLEDNING I BÖRJAN AV AVHANDLINGSPROCESSEN

- Vägledning är en interaktion mellan handledaren och den som handleds, där olika uppfattningar om vägledning, forskning och lärande möts. [Att handleda avhandlingar](#)
- För att säkerställa att avhandlingsprocessen är smidig, är det viktigt att diskutera handledarens och den handleddas skyldigheter och förväntningar redan i början av processen.
- I den ömsesidiga kommunikationen mellan handledaren och den handledda, eller i den gemensamma diskussionen i examensseminariet, kan vägledningsdiskussionsramen användas: [Underlag för handledningsdiskussioner](#)

HANDLEDARENS OCH STUDENTENS RÄTTIGHETER

LÄRARE

Lärares rättigheter

- tidsmässigt begränsad och hanterbar handledningsprocess
- beslutar om sätten att genomföra studieperioden / avhandlingsseminariet och tidsplan
- förutsätter aktivt arbete och deltagande i avhandlingsseminariet
- får av studeranden i tillräckligt god tid texten för att kunna ge feedback samt information om för vilka skeden i forskningsprocessen som studeranden särskilt behöver handledning

STUDERANDE

Studerandes rättigheter

- får planmässig och tillräcklig handledning av lärdomsprovet och forskningsprocessen, dvs. rätt att diskutera frågor som gäller lärdomsprovet och rätt att få konstruktiv feedback
- vet kunskapsmålen på förhand
- vet bedömningskriterierna på förhand
- vet tidsplanen och seminariets spelregler på förhand

HANDLEDARENS OCH STUDENTENS SKYLDIGHETER

LÄRARE

Lärares skyldigheter

- svarar på studerandens frågor utan obefogat dröjsmål
- ger i tid uppgifter om avhandlingsseminariets tidsplan, bedömningsgrunder, kunskapsmål och spelregler (i praktiken noggrant utarbetande av undervisningsplantexten)
- svarar för planering och hantering av lärmiljön
- ger handledning för såväl det skriftliga arbetet som den undersökningsprocess som hör ihop med framställandet av det
- handleder i att ta hänsyn till god vetenskaplig praxis och forskningsetiska frågor
- ger feedback utifrån sin expertis om studerandens arbete samt läser och kommenterar lärdomsprovets manus
- hjälper studeranden att strukturera sina handlingsalternativ
- delta i bedömningen av lärdomsprovet och lärdomsprovsprocessen

STUDERANDE

Studerandes skyldigheter

- deltar och engagerar sig aktivt
- följer givna instruktioner och gör sina uppgifter
- följer tidsplanerna
- ansvarar för att sätta sina egna mål och för sitt arbete
- lämnar in texter i tid och förbereder sig inför handledningsmöten
- fattar självständigt grundläggande beslut som gäller det egna lärdomsprovet
- tar emot och utnyttjar feedback som ges i handledningen
- utnyttjar/repeterar självständigt det som han eller hon lärt sig tidigare då lärdomsprovet skrivs

PROGRAM-/VETENSKAPSOMRÅDESSPECIFIKA TILLÄGG?